

Tlač a informácie

TLAČOVÉ KOMUNIKÉ č. 66/09

16. júl 2009

Rozsudok Súdneho dvora vo veci C-168/08

László Hadadi/Csilla Márta Mesko

MANŽELIA, KTORÍ MAJÚ SPOLOČNÚ DVOJAKÚ ŠTÁTNU PRÍSLUŠNOSŤ V ÚNII, MÔŽU PODAŤ NÁVRH NA ROZVOD NA SÚDOCH JEDNÉHO ALEBO DRUHÉHO Z DVOCH DOTKNUTÝCH ŠTÁTOV PODĽA SVOJHO VÝBERU

Právomoc súdov jedného z týchto štátov nemožno vylúčiť z dôvodu, že navrhovateľ okrem štátnej príslušnosti nemá iné väzby s týmto štátom

Nariadenie Spoločenstva o súdnej právomoci a uznávaní a výkone rozsudkov v manželských veciach¹ stanovuje okrem iného niekoľko súdnych právomocí vo veciach zrušenia manželských zväzkov. Okrem určitých kritérií založených z rôznych hľadísk na obvyklom pobyte manželov stanovuje nariadenie kritérium štátnej príslušnosti² oboch manželov.

Navyše nariadenie v zásade stanovuje, že rozsudky o rozvode vydané v jednom členskom štáte sa uznávajú v ostatných štátoch Únie a že právomoc súdov členského štátu pôvodu sa nesmie skúmať. Podľa prechodných ustanovení o uznávaní uvedených v nariadení³ však v niektorých prípadoch vydania rozsudku o rozvode pred dňom začatia uplatňovania nariadenia⁴ má byť právomoc súdu členského štátu pôvodu výnimočne skúmaná.

Pán Hadadi a pani Mesko, obaja maďarskej štátnej príslušnosti, uzavreli v roku 1979 manželstvo v Maďarsku. V roku 1980 emigrovali do Francúzska, kde bývajú dodnes. V roku 1985 im bolo udelené francúzske štátne občianstvo, takže každý z manželov má maďarskú a francúzsku štátnu príslušnosť.

Dňa 23. februára 2002 podal pán Hadadi na súde v Pešti (Maďarsko) návrh na rozvod manželstva. Pani Mesko zasa podala 19. februára 2003 návrh na rozvod vo Francúzsku na tribunal de grande instance de Meaux.

¹ Nariadenie Rady (ES) č. 2201/2003 z 27. novembra 2003 o súdnej právomoci a uznávaní a výkone rozsudkov v manželských veciach a vo veciach rodičovských práv a povinností, ktorým sa zrušuje nariadenie (ES) č. 1347/2000 (Ú. v. EÚ L 338, s. 1; Mim. vyd. 19/006, s. 243).

² V prípade Spojeného kráľovstva a Írska je kritérium štátnej príslušnosti nahradené kritériom spoločného „domicil“.

³ Tieto prechodné ustanovenia sa nachádzajú v článku 64 nariadenia.

⁴ Nariadenie sa uplatňuje od 1. marca 2005 s výnimkou článkov 67 až 70, ktoré nie sú vo veci samej relevantné.

Dňa 4. mája 2004, niekoľko dní po pristúpení Maďarskej republiky k Európskej únii, súd v Pešti vydal rozsudok o rozvode manželstva pána Hadadi a pani Mesko.

Po vydaní uvedeného rozsudku francúzsky súd rozhodol, že návrh na rozvod, ktorý podala pani Mesko, je neprípustný. Pani Mesko sa proti tomuto rozhodnutiu odvolala na Cour d'appel de Paris, ktorý rozhodol, že rozsudok maďarského súdu nemožno vo Francúzsku uznať, lebo právomoc maďarského súdu je „v skutočnosti veľmi krehká“, zatiaľ čo právomoc súdu miesta pobytu manželov, nachádzajúceho sa vo Francúzsku, je naopak „veľmi silná“. Z tohto dôvodu Cour d'appel de Paris rozhodol, že návrh na rozvod, ktorý podala pani Mesko, je prípustný.

Pán Hadadi podal proti tomuto rozhodnutiu kasačný opravný prostriedok. V rámci tohto skúmania prípustnosti návrhu na rozvod podaného vo Francúzsku je Cour de cassation povinný ohľadom rozsudku vydaného maďarským súdom uplatniť prechodné ustanovenia uvedené v nariadení. V podstate ide o určenie, či by podľa nariadenia mohli mať maďarské súdy právomoc rozhodovať vo veci návrhu na rozvod, ktorý podal pán Hadadi. V tomto kontexte Cour de cassation položil Súdnemu dvoru otázky týkajúce sa výkladu pravidiel právomoci upravených v nariadení v prípade, keď manželia majú spoločnú dvojakú štátnu príslušnosť, maďarskú a francúzsku, pričom už dlhý čas v Maďarsku nebývajú, a teda jedinou väzbou k tejto krajine je maďarská štátna príslušnosť.

Súdny dvor najprv konštatuje, že nariadenie nerozlišuje, či určitá osoba má jednu štátnu príslušnosť alebo viacero štátnych príslušností. Z tohto dôvodu ustanovenie nariadenia, ktoré upravuje právomoc súdov členského štátu, ktorého štátnu príslušnosť majú manželia, **sa nemôže vykladať rozdielne** v závislosti od toho, či dvaja manželia majú dve spoločné štátne príslušnosti alebo majú len jednu rovnakú štátnu príslušnosť. Súd, na ktorý bol podaný návrh, teda v prípade spoločnej dvojakej štátnej príslušnosti nemôže ignorovať skutočnosť, že dotknuté osoby majú štátnu príslušnosť iného členského štátu.

V dôsledku toho pri uplatňovaní prechodných ustanovení o uznávaní, ktoré sú uvedené v nariadení, **francúzske súdy musia zohľadniť skutočnosť, že pán Hadadi a pani Mesko majú aj maďarskú štátnu príslušnosť a že by z tohto dôvodu maďarské súdy mohli mať podľa nariadenia právomoc rozhodovať o návrhu na rozvod manželstva týchto osôb.**

Súdny dvor v tejto súvislosti uvádza, že nariadenie sa nezameriava na vylúčenie viacerých právomocí vo veciach rozvodu. Naopak výslovne sa predpokladá existencia viacerých príslušných súdov bez toho, aby boli vzájomne hierarchicky usporiadané.

Následne Súdny dvor uvádza, že nariadenie pri stanovení štátnej príslušnosti ako kritéria právomoci uprednostňuje jednoznačné a ľahko uplatniteľné hľadisko väzby. Nestanovuje iné kritérium, ktoré sa vzťahuje na štátnu príslušnosť a predovšetkým na štátnu príslušnosť, ktorá najlepšie zodpovedá skutočnosti. Nevyhnutnosť skúmania väzieb medzi manželmi a ich štátnymi príslušnosťami by totiž skomplikovalo skúmanie súdnej právomoci, čo by zároveň bolo v rozpore s cieľom zameraným na uľahčenie uplatnenia nariadenia vďaka používaniu jednoduchého a jednoznačného kritéria väzby.

Na záver Súdny dvor pripomína, že v zmysle nariadenia manželský pár len s jednou štátnou príslušnosťou by sa mohol obrátiť na súdy v štáte, z ktorého pochádza aj vtedy, ak by už dlho nemal v tomto štáte svoj obvyklý pobyt a ak by s týmto štátom v skutočnosti existovalo už len málo skutočných styčných bodov.

Za týchto podmienok Súdny dvor rozhodol, že **ak majú obaja manželia štátnu príslušnosť dvoch rovnakých členských štátov, nariadenie bráni tomu, aby bola vylúčená právomoc**

súdov jedného z týchto členských štátov z dôvodu, že navrhovateľ a s týmto štátom nič iné nespája.

Súdny dvor v tejto súvislosti uvádza, že súdy členských štátov, ktorých štátnymi príslušníkmi sú manželia, majú podľa nariadenia právomoc rozhodovať vo veci a že títo manželia si môžu vybrať súd jedného alebo druhého z uvedených členských štátov.

Neoficiálny dokument pre potreby médií, ktorý nezaväzuje Súdny dvor.

Jazyky, ktoré sú k dispozícii: BG ES CS DE EL EN FR IT HU NL PL RO SK

Úplné znenie rozsudku sa nachádza na internetovej stránke Súdneho dvora:

<http://curia.europa.eu/jurisp/cgi-bin/form.pl?lang=SK&Submit=rechercher&numaff=C-168/08>

Vo všeobecnosti je znenie na internete prístupné v deň vyhlásenia rozsudku od 12. hodiny SEČ.

Podrobnejšie informácie Vám môže poskytnúť pán Balázs Lehóczki

Tel.: (00352) 4303 5499 Fax: (00352) 4303 2028

*Obrazové záznamy zo zasadnutia sú k dispozícii na EBS „Europe by Satellite“;
túto službu poskytuje Európska komisia, Generálne riaditeľstvo tlače a komunikácie,
L-2920 Luxemburg, tel: (00352) 4301 35177, fax: (00352) 4301 35249
alebo B-1049 Brusel, tel: (0032) 2 29 64106, fax: (0032) 2 29 65956*